

24

СУДЯ
КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ

вул. Жилианська, 14, м. Київ, 01033

04.12.2019р.

№ 362-1/5219

Президентові України

ЗЕЛЕНСЬКОМУ В. О.

Вельмишановний Володимире Олександровичу!

На розгляді у Конституційному Суді України перебуває справа за конституційним поданням Верховного Суду щодо відповідності Конституції України (конституційності) окремих положень законів України „Про судоустрій і статус суддів“ від 2 червня 2016 року № 1402–VIII, „Про внесення змін до Закону України „Про судоустрій і статус суддів“ та деяких законів України щодо діяльності органів суддівського врядування“ від 16 жовтня 2019 року № 193–IX, „Про Вищу раду правосуддя“ від 21 грудня 2016 року № 1798–VIII.

З метою повного та всебічного розгляду справи прошу Вас, шановний Володимире Олександровичу, висловити позицію щодо питань, порушених у конституційному поданні.

Додаток: копія конституційного подання на 16 аркушах.

З повагою

суддя-доповідач

П. Т. ФІЛЮК

Президент України

Судді Конституційного Суду України

П.ФІЛЮКУ

Шановний Петре Годосьовичу!

У зв'язку із Вашим зверненням стосовно позиції Президента України з питань, порушених у конституційному поданні Верховного Суду щодо відповідності Конституції України (конституційності) частини першої статті 37, частини першої статті 94, пункту 3 частини третьої статті 135 Закону України "Про судоустрій і статус суддів" від 2 червня 2016 року № 1402-VIII (далі – Закон № 1402) у редакції Закону України "Про внесення змін до Закону України "Про судоустрій і статус суддів" та деяких законів України щодо діяльності органів суддівського врядування" від 16 жовтня 2019 року № 193-IX (далі – Закон № 193), пунктів 4, 5, 6, 7, 9, 10 розділу II "Прикінцеві та перехідні положення" Закону № 193, частин другої, третьої та четвертої статті 24, статті 28¹, частини восьмої статті 31, частини першої статті 42, частини третьої статті 47, частини четвертої статті 48 Закону України "Про Вищу раду правосуддя", зазначаю таке.

1. Згідно з частиною першою статті 37 Закону № 1402 зі змінами, внесеними Законом № 193, до складу Верховного Суду входять судді у кількості не більше ста (до внесення змін кількісний склад суддів Верховного Суду становив не більше двохсот).

У розділі II "Прикінцеві та перехідні положення" Закону № 193 врегульовано окремі питання здійснення відбору суддів до касаційних судів у складі Верховного Суду (пункти 4 – 6) та визначено, що судді Верховного Суду, які не пройшли процедуру відбору, передбачену пунктом 5 цього розділу, можуть бути переведені до відповідних апеляційних судів з урахуванням рейтингу, сформованого за результатами відбору (пункт 7).

Верховний Суд вважає, що частина перша статті 37 Закону № 1402 у її взаємозв'язку з пунктами 4 – 7 розділу II "Прикінцеві та перехідні положення" Закону № 193 не відповідає частині першій статті 6, частинам першій, п'ятій, шостій, сьомій статті 126, підпункту 4 пункту 16¹ розділу XV "Перехідні положення" Конституції України.

З цього приводу зауважую таке.

1.1. Засади здійснення правосуддя закріплені у Конституції України, зокрема, відповідні положення містяться в частині другій статті 6, частині третій статті 8, частині п'ятій статті 29, статтях 34, 55, розділі VIII "Правосуддя".

Відповідно до вказаних конституційних положень, на підставі пункту 14 частини першої статті 92 Основного Закону України, за яким виключно законами України визначаються судоустрій, судочинство, статус суддів, питання судоустрою врегульовуються Законом № 1402.

Оспорюваним положенням частини першої статті 37 Закону № 1402 зі змінами, внесеними Законом № 193, визначається кількість суддів Верховного Суду.

Як зазначено у висновку Європейської Комісії "За демократію через право" (Венеціанська Комісія) щодо змін до законодавчих актів, які регулюють статус Верховного Суду та органів суддівського врядування, прийнятому на її 121-му пленарному засіданні 6–7 грудня 2019 року, чисельність суддів у Верховних судах значною мірою залежить від країни і не існує їх ідеальної кількості; для кожної країни відповідна кількість залежить від процесуального права, правової культури, якості роботи в нижчих інстанціях і загальної довіри людей до системи правосуддя.

Таким чином, визначення кількості суддів Верховного Суду є виключною компетенцією органу законодавчої влади та залежить від низки чинників, у тому числі кількості населення, питань підсудності тощо.

Основний Закон України, визначаючи статус Верховного Суду як найвищого суду у системі судоустрою України (частина третя статті 125), не містить жодних норм щодо його кількісного складу.

З огляду на викладене відсутні підстави стверджувати, що зменшення Законом № 193 кількості суддів Верховного Суду суперечить Конституції України.

1.2. Законом № 193 передбачено процедуру відбору суддів Верховного Суду і формування нового складу суддів Верховного Суду (пункти 4 – 7 розділу II "Прикінцеві та перехідні положення").

Україна проголошена правовою державою, в якій права і свободи людини і громадянина захищаються судом (частина перша статті 55 Конституції України).

Як зазначив Конституційний Суд України, утвердження правової держави, відповідно до приписів статті 1, другого речення частини третьої статті 8, статті 55 Основного Закону України, полягає, зокрема, у гарантуванні кожному судового захисту прав і свобод, а також у запровадженні механізму такого захисту (Рішення від 14 грудня 2011 року № 19-рп/2011 (справа про оскарження бездіяльності суб'єктів владних повноважень щодо заяв про злочини)).

Отже, праву кожного на судовий захист кореспондується обов'язок держави створити ефективний механізм його реалізації.

Законом № 193 передбачено, що Вища кваліфікаційна комісія суддів України протягом двох місяців з дня формування її нового складу проводить відбір суддів до касаційних судів у складі Верховного Суду із числа суддів відповідних касаційних судів Верховного Суду за критеріями професійної компетентності, етики та доброчесності (абзац перший пункту 5 розділу II "Прикінцеві та перехідні положення").

Слід зауважити, що такі критерії, як компетентність, професійна етика та доброчесність передбачені як критерії для оцінки суддів підпунктом 4 пункту 16¹ розділу XV "Перехідні положення" Конституції України.

У міжнародних актах послідовно підкреслюється, що судді мають відповідати визначеним кваліфікаційним вимогам, мати високі моральні якості. Так, у пункті 10 Основних принципів незалежності судових органів, схвалених резолюціями 40/32 та 40/146 Генеральної Асамблеї ООН від 29 листопада та 13 грудня 1985 року, закріплено, що особи, відібрані для судових посад, повинні мати високі моральні якості і здібності, а також відповідну добру кваліфікацію в галузі права. У Бангалорських принципах поведінки суддів від 19 травня 2006 року, схвалених Резолюцією Економічної та Соціальної Ради ООН від 27 липня 2006 року № 2006/23, зазначено, що довіра суспільства до судової системи, а також до авторитету судової системи в питаннях моралі, чесності та невідступності судових органів посідає першочергове місце в сучасному демократичному суспільстві.

1.3. Стосовно тверджень у конституційному поданні про те, що реалізація норми частини першої статті 37 Закону № 1402 зі змінами, внесеними Законом № 193, означає звільнення з посади судді Верховного Суду принаймні близько половини діючих суддів, а також, що для суддів, які не пройдуть відбір, передбачається невизначена процедура припинення повноважень зі здійснення ними правосуддя у Верховному Суді, слід зазначити таке.

За Основним Законом України незалежність і недоторканність судді гарантуються Конституцією і законами України; вплив на суддю у будь-який спосіб забороняється; суддя обіймає посаду безстроково (частини перша, друга та п'ята статті 126).

Як наголосив Конституційний Суд України в Рішенні від 5 квітня 2011 року № 3-рп/2011 (справа про стаж для зайняття посади судді в апеляційних, вищих спеціалізованих судах та Верховному Суді України), суддя має особливий (спеціальний) правовий статус, який характеризується наявністю певних вимог, обмежень щодо зайняття цієї посади та гарантій його діяльності.

У Рішенні від 1 грудня 2004 року № 19-рп/2004 (справа про незалежність суддів як складову їхнього статусу) Конституційний Суд України вказав, що гарантована Конституцією України незалежність суддів насамперед

забезпечується, в тому числі, особливим порядком їх обрання або призначення на посаду та звільнення з посади.

Конституція України не врегульовує питання переведення суддів у разі зменшення кількості суддів відповідного суду, однак передбачає, що підставою для звільнення судді є незгода на переведення до іншого суду у разі ліквідації чи реорганізації суду, в якому суддя обіймає посаду (пункт 5 частини шостої статті 126).

У зв'язку з цим варто звернути увагу на юридичну позицію Конституційного Суду України, за якою "Конституція України як головне джерело національної правової системи є також базою поточного законодавства. Вона надає можливість урегулювання певних суспільних відносин на рівні законів, які конкретизують закріплені в Основному Законі положення" (рішення від 12 лютого 2002 року № 3-рп/2002 (справа про електроенергетику), від 11 грудня 2007 року № 12-рп/2007 (справа про порядок припинення повноважень членів Кабінету Міністрів України) та інші).

Доречно також зазначити про позицію Конституційного Суду України, сформульовану у Рішенні від 21 червня 2011 року № 7-рп/2011 (справа про повноваження державних органів у сфері судоустрою) стосовно порядку переведення судді з одного суду до іншого, виходячи з якої, оскільки такий порядок не врегульовано на конституційному рівні, тому згідно з пунктом 14 частини першої статті 92 Конституції України він має визначатися виключно законами України.

За Законом № 193 судді Верховного Суду, які не пройшли процедуру відбору, передбачену пунктом 5 розділу II "Прикінцеві та перехідні положення" цього Закону, можуть бути переведені до відповідних апеляційних судів з урахуванням рейтингу, сформованого за результатами відбору (пункт 7).

Таким чином, Законом № 193 фактично передбачено процедуру переведення суддів.

Варто зауважити, що питання переведення суддів без згоди судді передбачено і міжнародними документами. Так, згідно з Рекомендацією CM/Rec(2010)12 Комітету Міністрів Ради Європи державам-членам щодо суддів: незалежність, ефективність та обов'язки, ухваленою 17 листопада 2010 року, суддя не може отримати нове призначення або бути переведеним на іншу суддівську посаду без його згоди на це, крім випадків, коли щодо нього вживаються дисциплінарні стягнення або здійснюється реформування в організації судової системи (пункт 52 додатка до вказаної Рекомендації).

2. У конституційному поданні Верховного Суду йдеться про невідповідність пункту 3 частини третьої статті 135 Закону № 1402 в редакції Закону № 193 частині першій статті 126 Конституції України.

Відповідно до пункту 3 частини третьої статті 135 Закону № 1402 зі змінами, внесеними Законом № 193, базовий розмір посадового окладу судді

Верховного Суду становить 55 прожиткових мінімумів для працездатних осіб, розмір якого встановлено на 1 січня календарного року.

До внесення Законом № 193 змін до пункту 3 частини третьої статті 135 Закону № 1402 базовий розмір посадового окладу судді Верховного Суду становив 75 прожиткових мінімумів для працездатних осіб, розмір якого встановлено на 1 січня календарного року.

Таким чином, базовий посадовий оклад судді Верховного Суду зменшено.

Конституційний Суд України неодноразово зазначав, що істотним порушенням закріплених Конституцією України гарантій незалежності суддів є зменшення їх посадового окладу. Так, у Рішенні Конституційного Суду України від 4 грудня 2018 року № 11-р/2018 наголошено, що "зменшення органом законодавчої влади розміру посадового окладу судді призводить до зменшення розміру суддівської винагороди, що, у свою чергу, є посяганням на гарантію незалежності судді у виді матеріального забезпечення та передумовою впливу як на суддю, так і на судову владу в цілому".

Водночас варто звернути увагу й на необхідність додержання конституційних принципів соціальної і правової держави, верховенства права (стаття 1, частина перша статті 8 Основного Закону України), які обумовлюють, у свою чергу, здійснення законодавчого регулювання суспільних відносин на засадах справедливості та розмірності, враховуючи обов'язок держави забезпечувати гідні умови життя кожному громадянину України. Слід керуватися відповідними приписами статті 95 Конституції України, зокрема, щодо справедливого і неупередженого розподілу суспільного багатства між громадянами і територіальними громадами (частина перша), спрямування видатків держави на загальносуспільні потреби (частина друга), прагнення до збалансованості бюджету України (частина третя).

Конституційний Суд України у Рішенні від 27 листопада 2008 року № 26-рп/2008 (справа про збалансованість бюджету) вказав на те, що принцип "держави прагне до збалансованості бюджету України" у системному зв'язку з положеннями статті 46, частини другої статті 95 Конституції України треба розуміти як намагання держави при визначенні законом про Державний бюджет України доходів і видатків та прийнятті законів, інших нормативно-правових актів, які можуть вплинути на доходну і видаткову частини бюджету, дотримуватися рівномірного співвідношення між ними та її обов'язок на засадах справедливого, неупередженого розподілу суспільного багатства між громадянами, територіальними громадами враховувати загальносуспільні потреби, необхідність забезпечення прав і свобод людини та гідних умов її життя.

За змістом юридичної позиції, сформульованої у Рішенні Конституційного Суду України від 1 грудня 2004 року № 19-рп/2004 (справа про незалежність суддів як складову їхнього статусу), незалежність суддів забезпечується насамперед і гарантуванням фінансування та належних умов

для функціонування судів і діяльності суддів, їх правового і соціального захисту.

При цьому згідно з частиною другою статті 130 Конституції України розмір винагороди суддів встановлюється законом про судоустрій.

3. У конституційному поданні стверджується про невідповідність частині першій статті 126 та частині першій статті 131 Конституції України пункту 9 розділу II "Прикінцеві та перехідні положення" Закону № 193, відповідно до якого протягом шести років з дня набрання чинності цим Законом Комісія з питань доброчесності та етики (далі – Комісія) уповноважена притягувати суддю Верховного Суду до відповідальності за вчинення істотного дисциплінарного проступку, грубого чи систематичного нехтування обов'язками, що є несумісним зі статусом судді або виявило його невідповідність займаній посаді, порушення обов'язку підтвердити законність джерела походження майна.

У зв'язку з цим зауважу, що в Основному Законі України передбачено, що для забезпечення, зокрема, добору суддів, їх професійної підготовки, оцінювання, розгляду справ щодо їх дисциплінарної відповідальності, відповідно до закону в системі правосуддя утворюються органи та установи (частина десята статті 131).

На підставі вказаної норми законодавець визначив, що таким органом є Комісія, функціонування якої передбачено статтею 28¹ Закону України "Про Вищу раду правосуддя", а тому відсутні підстави стверджувати про неконституційність положення пункту 9 розділу II "Прикінцеві та перехідні положення" Закону № 193.

Верховний Суд оспорує також конституційність статті 28¹ Закону України "Про Вищу раду правосуддя", якою врегульовано питання діяльності Комісії, що є колегіальним органом, який діє при Вищій раді правосуддя та утворюється з метою забезпечення прозорості і підзвітності членів Вищої ради правосуддя та членів Вищої кваліфікаційної комісії суддів України (частина перша).

З цього приводу зауважую таке.

Як наголосив Конституційний Суд України у Рішенні від 20 січня 2012 року № 2-рп/2012, перебування особи на посаді, пов'язаній зі здійсненням функцій держави або органів місцевого самоврядування, передбачає не тільки гарантії захисту прав цієї особи, а й додаткові правові обтяження.

У Міжнародному кодексі поведінки державних посадових осіб, який міститься в додатку до Резолюції Генеральної Асамблеї Організації Об'єднаних Націй № 51/59 від 12 грудня 1996 року, зазначено, що державні посадові особи відповідно до займаного службового положення і як це дозволено або вимагається законом і адміністративними положеннями виконують вимоги про оголошення або повідомлення інформації про особисті активи і зобов'язання, а також у разі можливості відомостей про активи і зобов'язання чоловіка (дружини) і/або утриманців.

Законодавством України визначено вимоги та обмеження щодо членів Вищої ради правосуддя (стаття 6 Закону України "Про Вищу раду правосуддя"), вимоги щодо членів Вищої кваліфікаційної комісії суддів України (стаття 94 Закону № 1402).

Законодавець на підставі пункту 14 частини першої статті 92 Конституції України та у відповідності з міжнародними стандартами визначає орган, який забезпечує дотримання вимог законодавства щодо членів Вищої ради правосуддя та Вищої кваліфікаційної комісії суддів України.

Законом України "Про Вищу раду правосуддя" основними завданнями Комісії визначені, зокрема: оцінка відповідності члена або кандидата (під час спеціальної перевірки) до складу Вищої ради правосуддя та Вищої кваліфікаційної комісії суддів України принципам добросовісності та етичних норм судді, які є невід'ємною складовою професійної етики члена цих органів, та контролю за прозорістю їх діяльності; затвердження висновків про невідповідність встановленим законом вимогам кандидатів на посаду члена Вищої ради правосуддя до обрання (призначення) їх на посаду, що перешкоджає призначенню їх на відповідну посаду; внесення подання щодо звільнення члена Вищої ради правосуддя з посади з підстав, визначених пунктами 3 – 6 частини першої статті 24 цього Закону (пункти 1 – 3 частини восьмої статті 28¹).

Відтак функціонування Комісії обумовлено передусім необхідністю належного забезпечення дотримання встановлених вимог законодавства щодо членів Вищої ради правосуддя та Вищої кваліфікаційної комісії суддів України.

Вважаю хибним висновок про те, що такими повноваженнями може бути наділена лише Вища рада правосуддя, оскільки у переліку, визначеному частиною першою статті 131 Конституції України, відповідні повноваження Вищої ради правосуддя не передбачені.

З огляду на зазначене відсутні підстави стверджувати про невідповідність статті 28¹ Закону України "Про Вищу раду правосуддя" частині першій статті 131 Конституції України.

4. У конституційному поданні йдеться про невідповідність частині першій статті 126 Конституції України частини першої статті 94 Закону № 1402 в редакції Закону № 193, відповідно до якої до складу Вищої кваліфікаційної комісії суддів України входять дванадцять членів, які призначаються Вищою радою правосуддя за результатами конкурсу строком на чотири роки.

Як стверджує Верховний Суд, з огляду на статус Вищої кваліфікаційної комісії суддів України як органу суддівського врядування, відповідального за кадрове забезпечення суддівського корпусу, через те, що "будь-якої вимоги щодо якісного складу Вищої кваліфікаційної комісії суддів України у складі більшості суддів, які обираються самими суддями, не передбачено", положення статті 94 Закону № 1402 є такими, що не відповідають частині першій статті 126 Конституції України.

У зв'язку з цим слід зазначити, що відповідно до пункту 14 частини першої статті 92 Конституції України виключно законами України встановлюються судоустрій, судочинство, статус суддів. Ці інститути включають порядок добору на суддівські посади, підготовку суддів та здійснення суддівського самоврядування (Рішення Конституційного Суду України від 12 липня 2011 року № 8-рп/2011).

Вища рада правосуддя є конституційним органом, що відповідно до частини другої статті 131 Конституції України складається з двадцяти одного члена, з яких десятьох – обирає з'їзд суддів України з числа суддів чи суддів у відставці, двох – призначає Президент України, двох – обирає Верховна Рада України, двох – обирає з'їзд адвокатів України, двох – обирає всеукраїнська конференція прокурорів, двох – обирає з'їзд представників юридичних вищих навчальних закладів та наукових установ.

За Законом України "Про Вищу раду правосуддя" Вища рада правосуддя є колегіальним, незалежним конституційним органом державної влади та суддівського врядування, який діє в Україні на постійній основі для забезпечення незалежності судової влади, її функціонування на засадах відповідальності, підзвітності перед суспільством, формування добросовісного та високопрофесійного корпусу суддів, додержання норм Конституції і законів України, а також професійної етики в діяльності суддів і прокурорів.

Тож визначення Вищої ради правосуддя, яка є в тому числі органом суддівського самоврядування і принаймні 10 членів якої є судьями, суб'єктом формування Вищої кваліфікаційної комісії суддів України не суперечить Конституції України.

Як вказано у висновку Європейської Комісії "За демократію через право" (Венеціанська Комісія) щодо змін до законодавчих актів, які регулюють статус Верховного Суду та органів суддівського врядування, прийнятому на її 121-му пленарному засіданні 6 – 7 грудня 2019 року, усі органи, які наділені відповідними повноваженнями суддівського врядування, повинні бути створені та функціонувати відповідно до чинних міжнародних стандартів для судових рад. У численних висновках Венеціанська Комісія наполягала на тому, що система судового врядування повинна бути узгодженою, та рекомендувала спростити структуру органів судового врядування в Україні, зокрема, стосовно паралельного існування Вищої ради правосуддя, яка є конституційним органом, і Вищої кваліфікаційної комісії суддів України, яка має свою правову основу лише в законі.

З огляду на це відсутні підстави стверджувати про невідповідність частини першої статті 94 Закону № 1402 Конституції України.

5. Верховний Суд наголошує на невідповідності частин другої, третьої та четвертої статті 24 Закону України "Про Вищу раду правосуддя" та пункту 10 розділу II "Прикінцеві та перехідні положення" Закону № 193 частині другій статті 131 Конституції України.

Обґрунтовуючи неконституційність вказаних норм, зазначається, що Конституція України прямо не визначає суб'єктів звільнення з посади члена

Вищої ради правосуддя, тож суб'єктами звільнення з посади її члена є суб'єкти обрання (призначення) члена Вищої ради правосуддя, оскільки Конституцією України не встановлене інше.

За Конституцією України, Вища рада правосуддя здійснює повноваження, визначені цією Конституцією та законами України (пункт 9 частини першої статті 131).

Як вже зазначалося, виходячи з позиції Конституційного Суду України, сформульованої у Рішенні від 21 червня 2011 року № 7-рп/2011 (справа про повноваження державних органів у сфері судоустрою) стосовно порядку переведення судді з одного суду до іншого, оскільки такий порядок не врегульовано на конституційному рівні, тому згідно з пунктом 14 частини першої статті 92 Конституції України він має визначатися виключно законами України.

Тож відповідно і порядок звільнення членів Вищої ради правосуддя, в тому числі орган, який уповноважений приймати рішення про їх звільнення, визначається законом.

Оспорюваними положеннями статті 24 Закону України "Про Вищу раду правосуддя" передбачено, що рішення про звільнення члена Вищої ради правосуддя з посади в певних випадках ухвалює Вища рада правосуддя, в інших це рішення приймається за поданням Комісії з доброчесності та етики на спільному засіданні Вищої ради правосуддя і Комісії з питань доброчесності та етики протягом п'яти днів після надходження подання.

З огляду на викладене відсутні підстави стверджувати про те, що оспорювані положення Закону України "Про Вищу раду правосуддя" щодо звільнення з посади члена Вищої ради правосуддя суперечать Конституції України.

6. У конституційному поданні стверджується про невідповідність частини восьмої статті 31, частини першої статті 42, частини третьої статті 47, частини четвертої статті 48 Закону України "Про Вищу раду правосуддя" частині першій статті 8, частині першій статті 126 Конституції України.

На думку Верховного Суду, оскільки частиною першою статті 42 Закону України "Про Вищу раду правосуддя" встановлено, зокрема, що підставою для початку дисциплінарного провадження є самостійне виявлення членами Вищої ради правосуддя з будь-якого джерела обставин, що можуть свідчити про вчинення суддею дисциплінарного проступку, це може призвести до використання неперевіреної інформації з анонімного джерела для початку дисциплінарного провадження, а отже, ставить суддю в уразливе становище.

Крім того, у конституційному поданні стверджується, що розгляд дисциплінарного провадження без участі судді, при цьому без підтвердження отримання ним повідомлення про виклик, а також за наявності поважних причин такої відсутності, відповідно до частини третьої статті 47 Закону України "Про Вищу раду правосуддя" порушує засади незалежності судді, змагальності та створює умови безпідставного притягнення судді до дисциплінарної відповідальності.

Як вже було зауважено, за Конституцією України в системі правосуддя утворюються відповідно до закону органи та установи для забезпечення, зокрема, розгляду справ щодо дисциплінарної відповідальності суддів (частина десята статті 131).

Законом України "Про Вищу раду правосуддя" передбачено порядок притягнення до дисциплінарної відповідальності судді, зокрема, встановлено механізми, які забезпечують швидкий і об'єктивний розгляд справ з метою захисту як суддів, так і громадян, які звертаються за судовим захистом, і спрямовані на унеможливлення розгляду справ суддями, які не відповідають вимогам, встановленим Конституцією України.

При цьому передбачено механізм оскарження рішень у дисциплінарній справі.

Так, право оскаржити рішення Дисциплінарної палати у дисциплінарній справі до Вищої ради правосуддя має суддя, щодо якого ухвалено відповідне рішення; скажник має право оскаржити рішення Дисциплінарної палати у дисциплінарній справі до Вищої ради правосуддя за наявності дозволу Дисциплінарної палати на таке оскарження; право на оскарження до суду рішення Вищої ради правосуддя, ухваленого за результатами розгляду скарги на рішення Дисциплінарної палати, має суддя, щодо якого було ухвалено відповідне рішення, та скажник, якщо рішення Вищої ради правосуддя ухвалене за його скаргою (частина перша статті 51, частина друга статті 52 Закону України "Про Вищу раду правосуддя").

Таким чином, встановленим відповідними законодавчими актами порядком забезпечується судовий контроль стосовно дисциплінарного провадження щодо суддів.

Підсумовуючи викладене, вважаю, що відсутні підстави для визнання частини першої статті 37, частини першої статті 94, пункту 3 частини третьої статті 135 Закону України "Про судоустрій і статус суддів" від 2 червня 2016 року № 1402-VIII у редакції Закону України "Про внесення змін до Закону України "Про судоустрій і статус суддів" та деяких законів України щодо діяльності органів суддівського врядування" від 16 жовтня 2019 року № 193-IX, пунктів 4, 5, 6, 7, 9, 10 розділу II "Прикінцеві та перехідні положення" Закону України "Про внесення змін до Закону України "Про судоустрій і статус суддів" та деяких законів України щодо діяльності органів суддівського врядування" від 16 жовтня 2019 року № 193-IX, частин другої, третьої та четвертої статті 24, статті 28¹, частин восьмої статті 31, частин першої статті 42, частини третьої статті 47, частини четвертої статті 48 Закону України "Про Вищу раду правосуддя" такими, що не відповідають Конституції України.

З повагою

В.ЗЕЛЕНСЬКИЙ

Як вже було зауважено, за Конституцією України в системі правосуддя утворюються відповідно до закону органи та установи для забезпечення, зокрема, розгляду справ щодо дисциплінарної відповідальності суддів (частина десята статті 131).

Законом України "Про Вищу раду правосуддя" передбачено порядок притягнення до дисциплінарної відповідальності судді, зокрема, встановлено механізми, які забезпечують швидкий і об'єктивний розгляд справ з метою захисту як суддів, так і громадян, які звертаються за судовим захистом, і спрямовані на унеможливлення розгляду справ суддями, які не відповідають вимогам, встановленим Конституцією України.

При цьому передбачено механізм оскарження рішень у дисциплінарній справі.

Так, право оскаржити рішення Дисциплінарної палати у дисциплінарній справі до Вищої ради правосуддя має суддя, щодо якого ухвалено відповідне рішення; скаржник має право оскаржити рішення Дисциплінарної палати у дисциплінарній справі до Вищої ради правосуддя за наявності дозволу Дисциплінарної палати на таке оскарження; право на оскарження до суду рішення Вищої ради правосуддя, ухваленого за результатами розгляду скарги на рішення Дисциплінарної палати, має суддя, щодо якого було ухвалено відповідне рішення, та скаржник, якщо рішення Вищої ради правосуддя ухвалене за його скаргою (частина перша статті 51, частина друга статті 52 Закону України "Про Вищу раду правосуддя").

Таким чином, встановленим відповідними законодавчими актами порядком забезпечується судовий контроль стосовно дисциплінарного провадження щодо суддів.

Підсумовуючи викладене, вважаю, що відсутні підстави для визнання частини першої статті 37, частини першої статті 94, пункту 3 частини третьої статті 135 Закону України "Про судоустрій і статус суддів" від 2 червня 2016 року № 1402-VIII у редакції Закону України "Про внесення змін до Закону України "Про судоустрій і статус суддів" та деяких законів України щодо діяльності органів суддівського врядування" від 16 жовтня 2019 року № 193-IX, пунктів 4, 5, 6, 7, 9, 10 розділу II "Прикінцеві та перехідні положення" Закону України "Про внесення змін до Закону України "Про судоустрій і статус суддів" та деяких законів України щодо діяльності органів суддівського врядування" від 16 жовтня 2019 року № 193-IX, частин другої, третьої та четвертої статті 24, статті 28¹, частин восьмої статті 31, частин першої статті 42, частини третьої статті 47, частини четвертої статті 48 Закону України "Про Вищу раду правосуддя" такими, що не відповідають Конституції України.

З повагою

В.ЗЕЛЕНСЬКИЙ